

Nem tartották zálogban Bécsben a nyíregyházi főjegyzőt

Reflexiók Krúdy Gyula cikkére

A Magyarország június 3-iki számában Krúdy Gyula »Zálogban tartották Bécsben a nyíregyházi főjegyzőt« címmel cikket írt, amelyben reminiscenciákat, anekdotákat mond el Nyíregyháza múltjából. A tréfás hangú cikkekre a benne érintett néhai főjegyző lányától ma a következő érdekes és kedves levelet kaptuk:

Becses lapjában június 3-án cikk jelent meg, melyben megboldogult szüleimről is szó esik. Ugy látom, hogy a családom által is nagyrabecsült cikkíró urat a szüleimről tövesen informálták. Hiszen ő még gyermekifju volt, midőn atyám meghalt s így saját tapasztalatból nem írhatott — Nyíregyháza város főjegyzőjéről. Ezért nagyon kérem, méltóztassék helyreigazításom számára b. lapjában helyet adni.

Először is apám. *Riszdorfer János*, nagyon komoly ember volt és sokkal »flegmatikusabb«, semhogy »kalandok« után járjon.

A mi »cipster« származását illeti, arról csak annyit, hogy Erdőbényén, Tokaj mellett született.

Tenyleg honvéd volt és Kossuth Lajos miniszteriumában titkár s úgy látszik megbízható titkár Kossuthnak, mert a »12 ponttal« őt küldte le Szegedre, lévén édesapám nagy szónoki tehetséggel, finoman csengő érces hanggal s hatalmas, magas, imponáló alakkal megőldva.

Ki is velle részét becsülettel a szabadságharcból s habár szóltan, komoly ember volt, néha-néha mesélt honvéd barátairól, Petőfiről különösen meleg hangon.

A fegyverletétel után még két ügyvéd barátjával — ő is ügyvéd, felszentelt pap volt — menekülni akart a biztos fogság elől az országból, de mikor Tokajba ért a szekér, nem birt ellenállni vágyának, hogy jogászársától, Szénfy Gusztáv nyíregyházi ügyvédől, — a későbbi polgármester s híres zeneszerző, akit szintén most fog ünnepelni Nyíregyháza városa — lucsut ne vegyen.

Átjöttek mindhárman Nyíregyházára s itt elrejtették őket a *Kobilitz* gyógyszerész szőlőjébe. S a hazaszerető öreg ur minden éjjel maga vitt a fiatal honvédtiszteknek enni s innivalókat és mivel sok »mesterlegény« elesett a harctéren, azoknak a városházán lelett munkakönyveiből kerestek számukra megfelelő, »szeme kék, orra rendes« jelzőkkel, hogy fennakadás nélkül átjuthassanak a határon. Apámra egy szabólegény vándorkönyve illett, s szegény elbontotta a borházban a honvéd atilláját, s próbálta újra összevarrni, hogyha nem hinnének szabó mivoltában, tüvel is tudja igazolni azt. Ekkor kellett főjegyző Nyíregyház városának, és a jóbarátok betették őtet, s a nép nem árulta el a bujdosó honvédeket soha!

S meghálálta a városnak, hogy nem kellett elhagynia hazáját!

Szível-lélekkel megtett mindent a város fejlődéséért! A felpántlikázott, kivirágzott »első vonatról« leszálló *Andrássy Gyula* gróf miniszterelnök őt köszöntötte fel, mint akinek köszönheti Nyíregyháza, hogy vasutja van. Aki ismeri a nyíregyházai gazdát, az tudja mit jelent az, úgy a szívéhez szólani, hogy ingyen ajánlja fel a földet a vasutra. Apám tudott a lelkökre hatni, s a nép hallgatott a szavára, mert tudta, hogy mindig csak a város javát akarja. Annyira szerette a várost, hogy midőn Szabolcs vármegye egyhangulag allspánjává választotta, nem fogadta el a ritka megtisztelést, (a szabolcsiak nem választottak más megyéből vicispánt) mert a város akkor kezdett fejlődni és szüksége volt az ő vezető kezére.

Igy lett a város főjegyzője és nem az említett »tanyás gazda« »Nádasf uram« révén, aki szintén becsületes, nemes ember volt, de nem volt része az apám megválasztásában.

Közel másfél évtizedes főjegyzőség után vette feleségül nemes, nemzeies és vitézlő *Tresztjenszky József* földbirtokos megyeszerte szépségéről és műveltségéről híres 17 éves leányát, Zsuzsannát.

Szerelmi házasság volt, két nemesen finom lélek kölcsönös megértéséből származot s tartott a siring. S mikor még az anyám nagy vagyona is elment, mert az apám csak a város ügyeivel törődött, akkor sem hallottam tőle panaszos szót apámra soha, és mindig azt mondta, »ha még egyszer kellene férjhez mennie, akkor is csak az apámhoz menne«; s 18 évig — haláláig — talpig feketében, hosszú fátyollal gyászolta férjét, s a helyet a családi kriptánkban — Nyíregyházán — az apám mellé már életében elkészítette magának. Haza is kísértük most tiz éve, hogy együtt pihenjenek ők, akik az életben is úgy megértették egymást.

Ami pedig a bécsi utját illeti az apámnak, igen, volt Bécsben, mert a városra nagyobb adót mértek ki, mint amennyi dukált s azt ki kellett fizetni, mert másképp haj lett volna. Apám azt mondta, fizessék ki nyugodtan, majd ő visszahozza a pénzt. Ezért ment a »kancelláriába« s ott hat hétig várni kellett míg a vasrács elébe ju ott s a rácson keresztül beszélheteit a »nagy urral« — mert így fogadták akkor a magyarokat Bécsben — s mikor elkezdett beszélni az apám, a nagy ur kijött a vasrács mögül mellé, úgy hallgatta és végül behívta a szobájába. És két hét múlva csengő érepenzben hozta haza a túlfizetett adót.

Az anyám is ott volt vele Bécsben.

Bocánat a hosszú levélről, de két halotról van szó; két halotról, aki míg élt, csak jól lett és szíves, szeretetteljes volt mindenkivel; babért nem kérnek a város százéves fordulójára, de egy jó szót talán megérdemelnek?

Wagnerné Riszdorfer Elza